

Pojedini brojevi	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od C. i K. četa po cijeni od 8 helera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od C. i K. četa za poštu 2.50
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 helera	U Beogradu na dostavu u kuću 2.50
Izvan ovog područja po cijeni od 12 helera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 2.60
	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije 3.00
	U inostranstvu 4.50

Oglasi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 21. maja.

Istočno i jugo-istočno bojište: Nema osobitih događaja.

Talijansko bojište:

Na Soči nastavio je neprijatelj jučer svoje napadače. Njihova snaga je bila upravljena protiv naših položaja između Vodice i Solkana. Sva nastojanja neprijatelja ostala su bez uspjeha on nigdje nije mogao da zauzme samo pedalj zemljišta. Prije podne poveo je neprijatelj dva puta svoje mase na juriš protiv Svetog Brda. Prvi se napad skratio prije nego se mogao razviti u vatri našeg topništva; kod drugog juriša probili su neki neprijateljski odredi u naše topničkoj vatrom razorene položaje nedaleko manastira na Svetom Brdu. Naše hrabre čete, među njima mario-borski ustaše protjerale su neprijatelja u borbi na nož. Na večer je navalio neprijatelj bez svake topničke pripreme sa velikom snagom na naš cijeli položaj između Vodice i Svetog Brda. Kod Vodice je uspio napadnim kolonama, da se sa najjeftinijim gubitcima popnu na vis. Oprobani 41. puk bacio se sada na mnogo jačeg protivnika i prisilio u ogorčenoj borbi na nož na bijeg. Talijanske divizije, koje su trebale, da jurišaju Svetog Brda, zadržane su već našom topničkom vatrom u njihovim rovovima.

Za jučerašnji borbi zarobili smo 200 neprijateljskih vojnika i zaplijenili četiri mašinske puške. Zbog najraznovrsnijeg sastava naših kraških četa nije nam moguće spomenuti sve one četne tjelesne, koje su se osobito istakle u ovoj borbi.

Naši su letaci svalili u vazdušnoj borbi pet talijanskih letilica. Na ostalim dijelovima jugo-zapadnog fronta nema da se javi kakvi osobiti događaji.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 21. maja.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavorskog:

Jučer su Englezi preduzeli napade na drumu Arras-Cambrai u širini od 12 kilometara. Gdje je neprijatelj-

Odbijeni su svi talijanski napadaji na Soči. Nove žestoke borbe na zapadnom bojištu.

Ruski vojskovođe.

Još uvijek stoji u središtu političkog interesa pitanje o spremi i bojnoj sposobnosti ruskih vojski obzirom na aktivno sudjelovanje u sadanjim sudbonosnim događajima. Dajna vruća želja mjerodavnih krugova država stila sporazuma za oživotvorenjem jedinstvenog fronta, prikupila je sada u istinu sve raspoložive vojničke sile saveznika, a novi i stari vojskovođe sporazumnih četa nastoje iz petnih žila, ne bi li im uspjele, da središnjim vlastima zadadu odlučni udarac. Na zapadu bijesni već od mnogo nedjelja ovamo čitav niz bitaka, kakvih dosada još svjetska istorija nije zabilježila; Sarajeva solunska vojska, na koju se već i zaboravilo također se počela da javlja i u uzaludnim svojim nastajima na čvrsti front središnjih vlasti pretrpjela više krvavih poraza; a na Soči već je zasjala liza ogorčenih teških borbi, iza nečuvane bure i oluje, željeza i čelika prva zraka sunca srećnije budućnosti Monarhije kao plod njenih veličajnih pobjeda nad podlim neprijateljem.

Jedino Rusija miruje. Na toj činjenici ne može ništa da promijeni ni sve-moćna Engleska ni novi ruski kabineti, u koji je sada ušlo i nekoliko markantnijih socijalista. I najbježe su riječi bivšeg ministra vojnog Gučkova ostale glas vapiljućega u pustinji. Svi su njegov govori vojnicima na frontu ostali bez ikakvog uspjeha, i on je morao da ode. Ako svi znači ne varaju, više sreće neće imati ni njegov nasljednik Kerenski. Ruska je vojna sila, i onako već dosta rasklimana, frazama krivo shvaćene demokracije iz temelja potkopana. Prilike, koje su sada zavladale u svim dijelovima njezina organizma, od glave do repa kako kaže naša narodna poslovice, pružaju vrlo žalosnu sliku. Te su prilike posvuda jednake, i na frontu i u pozadini. Vojnici dezertiraju prema svojoj miloj volji u ogromnom broju i ispoljavaju se sve više kao faktični zapovjednici svih četnih jedinica. Najrazličitiji odbori vojske gospodare prema svojoj uvidjavnosti i ruše svakoga onoga svoga pretpostavljenoga, koji imade toliko smjelosti, da im se suprotstavi. Jedan cijeli niz zaslužnih časnika moralo se već prvih dana revolucije da pokori novom po-

retku. Od onda se položaj nije poboljšao. Jedino su još generali iz razboritih razloga sa hvalevrijednom postojanošću odoljevali anarhističkoj bujici, koja je zahtijevala svaki dan novih žrtava. Međutim i njih svakim danom nestaje sve to više, kao da umiru jedan za drugim. Postepeno iščezavaju sa površine imena, koja su sa sudbinom nekadašnjega carstva bila usko svezana, a oni, koji još nijesu posvema iščezli, dovedeni su u takav položaj, da im na niemu ne treba niko da zavidi. Tako o Brusilovu, spasitelju domovine, kojemu odjednom najčudnovatije i najprotivuslovnije glasine. Najprije je žica objavila svijetu vijest o njegovoj demisiji. Malo zatim je francuska službena brzojavna agencija razglasila svojim vjernicima, da je Brusilov opozvao svoju demisiju, pa da ostaje na svom mjestu. Najzad donosi jedan ruski list, da je Brusilov stavljen pred ratni sud. Slično se dešava i ostalim generalima. Generali Gurko, Ruskij i Ewert kolebaju prema poluslužbenim prikazivanjima već odayna između dviju pola — otpusta i ratnoga suda. Drugi su opet neki u neprikriveno demonstrativnoj formi zatražili, da ih se digne sa njihovih položaja. Ovamo spadaju Leščickij, Čerbatjev, Kaledni, Saharov, Ratko Dimitrijevič i još neki. Čija su imena još pred godinu dana blještila u sjaju nacionalne slave. Metla je revolucije pomela sa površine kraj toga i onakve muževje, koje bi uzdrmana zemlja i te kako bila trebala u svom kritičnom prelaznom stadiju, a najludje okuženje vojske sa idejom samoopredjeljenja oduzelo je s vremenom volju i onim starim i oprobanim vodjima, kojima je u dio pala milost novoga režima. I oni su zbog toga htjeli da idu. No oni su pravili račun bez krmara, koji se ovaj puta zove Kerenski. Bez velikog promišljanja novi je naime ministar vojni izdao ukaz, koji sa čudnim riječima a još čudnijom logikom naziva veleizdajnikom svakoga onoga zapovjednika, koji bi htio predati molbu za otpust i tako nastojati izbjeći odgovornosti. Njihove se molbe ne će u nikom slučaju uvažiti.

Tako svijet doživljuje neobičnu igru, da na čelu ruske vojske danas stoje zapovjednici protiv svoje volje; da je sudbina milijuna hrabrih ratnika

povjerenja odlukama muževa, koji već davno ne vjeruju u onu stvar, za koju bi imali da natjeraju u smrt najbolju snagu domovine; te najposlije da se generali i vojskovođe primoravaju na rad, koji može da bude samo produkt genijalnosti i uvjerenja, upravo onako kao da se radi o kojem pisarčiću, koji bez vlastitih misli ima da prepisuje koji spis. Protiv svoje volje stajati na čelu jedne vojske kao zapovjednik i protiv, svoga uvjerenja stvarati odluke najsudbonosnijeg zamašaja — to je jedna zadaća, koja graniči sa tragičnošću. Frivolna je i vrlo opasna igra, na koju su se sada bacili vlasnođeraci na Nevu. Ako je Rusija već pred neko vrijeme prestala da bude vojnički jaki čimbenik, onda je ona danas dvostruko doigrala. U takvim znacima htjeti pobijediti — znači ulaziti u bitku okovanili ruku.

Potapljanja u Atlantskom okeanu.

Kb. Berlin, 21. maja.

Wolfvov ured javlja: U Atlantskom Okeanu potopljen je i opet 20.300 tona. Tovar se potopljenih brodova sastojao većim dijelom iz uglja iz Engleske i željezne rude za Englesku.

Značajna izjava grčkoga kralja.

Sporazumne sile moraću za tri mjeseca moliti za mir.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)
Budimpešta, 21. maja.

„Az Es“ javlja iz Rotterdam: Grčki je kralj izjavio grčkim novinarima, da će podmornički rat primorati sporazumne sile, da u roku od tri mjeseca zamole za mir. Grčki narod stoga treba da izdrži samo još ova tri mjeseca.

Popuštanje razdraživanja protiv Njemačke u Francuskoj.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)
Beč, 21. maja.

Javljaju iz Zeneve: Opaža se popuštanje razdraživanja protiv Njemačke u francuskoj štampi. — „Humanité“ zahtijeva još jedno Alzaciju i nazivlje zahtjev ratne odštete ludilom.

Podlistak.

Dr. M. Šenoa:

Dialog o teži.

Sastali se na morskoi obali mladi Leontije i njegov stari prijatelj Hilarije, koji je poznat po svem kraju radi svoje trijeznosti.

Leontije: Učitelju moj, što mi sada pada na pamet!

Hilarije: Da čujemo.

Leontije: Mi smo jadnici, tužni, robovi. Vječno smo vezani uz tu grud zemlje, a pomičemo se s dozvolom njezine visosti gospodje teže samo u dvije dimenzije: u dužinu i širinu; u treću dimenziju idemo tako malo, da ta treća izniče prema one prve dvije. Kako bi to krasno bilo, da nestane teže, a mi slobodni poput ptice krilatiće uzletimo zrakom, da se do mile volje prošćemo svemirom, pa da pogledamo sa silnih visina na Zemlju suvereno. . . .

Hilarije: Gle, imam komad užeta; na jedan kraj sam privezao kamenčić, a drugi držim u ruci. Gle, sad sam zavrtio kamenčić. On se kreće oko moga palca na užetu, a sada — kad sam pustio užicu, kad je nestalo teže, koja ga je držala — sad je kamenčić odletio daleko — daleko. Sja bi od tebe bilo, kad bi nestalo užeta, koji je za Zemlju drži, kad bi nestalo teže? Što!

Leontije: Istina je. Odletio bih.

Hilarije: Ne samo to. U našim širinama, jednako daleko od pola i ekvatora, iznosi duljina usporednice nešto više od dvaest i četiri sata, vezan silom teže na Zemlju. Kad bi teže nestalo, ti bi prema tome uzletio poput ptice krilatiće do mile volje u svemir brzinom od trećine kilometra na sekundu. Mislim, da bi ti postalo ipak toplo, — kakogod si brzo ostavio našu atmosferu.

Leontije: Dobro. Recimo, da ne prestane sva teža djelovati, da ipak nešto ostane. . . .

Hilarije: To bi, recimo, bilo u tom slučaju, da se Zemlja jedno petnaest, šesnaest puta brže okreće oko svoje osi, nego što to sada čini. Čim se brže tijelo okreće na periferiji kruga, tim veća mora da bude sila, koja ga drži. Razumiješ.

Leontije: Razumijem. Ova se sila zove centrifugalnom, dok je teža centripetalna sila, što nas k Zemlji priteže. Recimo dakle, da je centripetalna sila nešto, — sasna malo, — veća od centrifugalne. To bi bilo sjajno!

Hilarije: U koliko sjajno?

Leontije: Evo, na primjer. Ja skočim, ili bolje, odbijem se od Zemlje, poljetim u zrak, ništa me više ne priteže na ovu prozaičnu Zemlju; sada ja gledam sa sjajnih visina uzdušnih ove plaćne doline, šćem uzduhom bez neprilike, okrećem se bez zapreke, uzlazim na visoka brda, na snježne vrhove bez

truda, gospodujem u svemiru, a kad mi se prohtije slići. . . .

Hilarije: Onda je komedija gorova, jer ako nema kake motike, ili kakih stepenica blizu, kojima se ti dovučješ do te plaćne doline — morat ćeš uvijek ostati u sjajnim uzdušnim visinama, jer nema teže. Tu bi bilo doista neprilično, hladno.

Leontije: Hm! Istina je. A opet bi lijepo bilo.

Hilarije: Čud. Sunce, taj naš hranitelj, pokazalo bi se petnaest, šesnaest puta u jednom danu, ono bi učinilo svojim toplinom, da se voda pretvara u paru, ta bi se para provukla svemirom. Ti se recimo šćješ svemirom, — ali treba da obučješ čvrstu kabanicu protiv vlazi.

Leontije: Dobro je, ali će se opet razvedriti, kad kiša padne.

Hilarije: Eh, da. Kad će kiša pasti? Pa zašto da padne? Ono, što vrijedi za tebe, vrijedi i za druge stvari, dozvolit ćeš i ti si u katalogu prirodnih sila također stvar. Nema teže za te, nema je dakle ni za pare, ili za kapl. Kiše dakle u tom tvom novu konstruiranom svijetu — nema.

Leontije: Dobro — ali Sunce!

Hilarije: Da se jedno dijete rodi u čas, kad je nestalo teže, — to bi dijete uzraslo do vedra mladica, do čvrsta muža, došlo bi pod stare dane na starački šćap, u drevnoj bi starosti umrlo, — ali za svega svoga života ne bi vidjelo sunca — hranitelja našega.

Leontije: Dobro, — ali, dobri učitelju, a što vjetar, koji nosi oblake?

Hilarije: Barometar stoji, maksimum i minimum ne postoje više. Ali čuj. Nema ni snijega, ni kiše, ni tuče; i ne treba ih. Rijeke, koje su oni hranili, — te rijeke više ne teku. Voda se zaustavila ondje, gdje je bila u časi, kad je nestalo teže. Tak malo, vrlo malo kreće se smjerom protivnim kretanju naše Zemlje, — ali uz brdo, preko gradova, preko sela, ne pazeći ni na što. I more je ostavilo svoje granice, prešlo na suhu zemlju, valja se lagano krajevima, koji mu na putu leže tako, kako se danas kreće pjesak na vjetru. S visine, na koju je došlo ne silazi više. Zrak je pun bljutavo-sjajnih hilapova i mase vode. . . .

Leontije: Jadni mi sliku podaješ, učitelju. . . .

Hilarije: Tako je sve bljutavo-sjajno, — da svi skapavaju od žedje, — ali nemaju vode, — ono, što su sačuvali u bocama, — ne će iz njih jer nema teže.

Leontije: Ti pokazuješ novi svijet strašno. . . .

Hilarije: Ali dalje! Vidio si suncekret, kako okreće svoju zlatnu glavu za Suncem; bio si u gustom bukviku, pa si vidio, kako drveće svoje krošnje, visoko drži, samo da dodje do Sunca; vidio si, da u guštari nema trave, sve ide za Suncem, jer je Sunce svemu hranitelj.

Leontije: Da. Pa što onda?

Hilarije: Kako bi bilo u tvom novom svijetu bez teže, gdje ne bi bilo Sunca. Ja mislim, da ne bi bilo ni zelenja. A kad ne bi bilo zelenja, čime bi se hranili naši neposredni hranitelji, oda šta će se nahraniti goveče i krme. Nestat će ih — ali će nestati i naše hrane.

Leontije: Prestani, molim te. To sve kao da ide na moj račun. Bože sačuvaj!

Hilarije: Ali recimo, da se nadje kakvi izlaz tomu, da se recimo biljka prilagodi, pa da ne treba Sunca, kako ga danas neke potajnice ne trebaju, a govoda i krmad, da se opet prilagode, pa da jedu take nezelenne biljne, — ali dragi moj ima stotina drugih neprilika. Recimo jednu: ti putuješ rado.

Leontije: Svakako, a zar ćeš i tu šćgod naći.

Hilarije: Dabome. Dakako o parobrodima nema ni govora, jer nema mora; lokomotiva ima doduše, ali te su vrlo lagane; dijete će dignuti najveću lokomotivu u zrak najvećom lakoćom. Ali to je neprilika, jer lokomotiva treba da bude teška, ako hoće da se s mjesta krene. Isto je i s automobilima. Aeroplan se odbija u visinama od zraka, računajući na težinu zraka, ali kako ovaj nema težine, jer ga ništa ne privlači k Zemlji, tako se aeroplan muči i muči, a ne miče se s mjesta. Preostaje dakle putovanje pješice, ali svakako treba uzeti sa sobom kakvi ogrtač, koji će te dobro obraniti od vlage. U ostalom ima tih sitnica vrlo mnogo.

Napušteno područje na Sommi.

Dopisnik argentinskog lista „La Nación“, koji se od početka rata nalazi u Njemačkoj, zamolio je ovih dana njemačkog ministra rata, generala konjice pl. Steina, da ga primi na razgovor. Sadržaj toga razgovora dopisnik je javio svom listu u Buenos-Airesu. Wolffo v dopisni ured zamolio je argentinskog novinara, da mu dadne tekst razgovora, što je on rado učinio. Mi ćemo ovaj čitav razgovor, vrlo interesantan u svakom pogledu donijeti u prijevodu.

Dopisnik: Vašoj je Preuzvišenosti poznato, da su u francuskom senatu 31. marta iznesene veoma teške tužbe protiv mjera, koje je preduzelo njemačko vrhovno vojno vodstvo, kad je povuklo natrag frontu u odsjeku Somme. Te su tužbe, stvarno, našle velikog odziva u neutralnim zemljama. Neki su listovi izjavili, da nijesu sasvim neosnovani prigovori, da je njemačko vrhovno vojno vodstvo teško povrijedilo haški konvenciju.

Ministar: Ako je u francuskom senatu bilo zbora o povrjedi članaka haške konvencije, tad moram da to žigošem kao smišljeno varanje javnosti. Napušteno zemljište bilo je od nas zapremljeno. Do dana uzimka mi smo tu postupali po zakonima čovječnosti i po odredbama haške konvencije. Od člana našeg uzimka to područje nije više bilo zapremljeno područje, već operaciono područje, šta više, ono je postalo bojištem, za koje je mjero-davno jedino vojno stanovište.

Dopisnik: Ali, Preuzvišenosti, govori se, da je njemačko vojno vodstvo preduzelo takovih mjera, koje prevazilaze daleko mjeru onoga što je dopušteno i što je s vojnog stajališta nužno.

Ministar: Molim Vas, da mi navedete koju god od tih mjera.

Dopisnik: „U neutralnim zemljama, naravno, shvaća se vrlo dobro, da ste porušili ceste i mostove, a željeznice inštirali, kako bi ste zadržali Engleze i Francuze da idu za vama u potjeru; ali se ne može shvaćati, da ste uništili sela i mjesta, da ste oborili sve šume, razorili bunare i posjekli čak i stabla u alejama.

Ministar: To se ne može shvatiti stoga, jer se ne shvaća, šta to znači moderno ratovanje i šta je modernom ratnom vodstvu od nužde. Kad smo se ono povukli sa sommeskog luka, nastalo je pitanje, da ne samo otešćamo prodiranje protivnicima, već da obrazujemo ratište za borbu u potjeru i osim toga za kasnije borbe pred linijama. Tako su isto radili i Belgijanci pred Antwerpenom. Takovo je predpolje bilo prije duboko 8 do 10 kilometara. No međutim su borbeni sredstva toliko narasla, da je nama trebala za naše utvrđeno predpolje jedna zona od 10 do 20 kilometara. Nijedna kuća nije smjela dati zaklona protivniku; nijedan podrum nije mu smio dati zaštitu; nijedna šuma skrovišta.

Dopisnik: Osobito si digoš tužbe zbog razorenja Coucy-le-Chateaux.

Ministar: To je prosto bila ruševina jednog dvorca, koji su Francuzi od nekoliko godina upotrebljavali kao kamelejon i puštali da se raspada. Kula je te ruševine bila visoka 60 metara, pak je stršila do na 30 kilometara oko naokolo. To bijaše uprav savršeno izvidničko mjesto za topništvo, a zrakoplovima moglo se služiti kao orijentacija. Podrumi te ruševine bili su tako prostorni i tako jako izgrađeni, da se tu mogao smjestiti čitav bataljun i najveći municijski logor na svijetu, sasvim obezbijeden od bombi. Pa biste htjeli valjda, da ne dignemo u lagum tu ruševinu?

Dopisnik: Svijet se osobito bio zabudio stoga, što ste posjekli voćke.

Ministar: Bez ikakva pravednog uzroka. Istom voćke procvatu i stanu se zeleniti, služe letaćima kao izvrstan zakon. Maleni voćnjak vrlo je zgodan da se u njemu sakriju baterije ili topovi protiv zrakoplova. I stoga smo morali uništiti sva stabla, pak i voćke, džbunove i uopšte sve, što je moglo zeleniti i poslije služiti neprijatelju kao zaklon.

Leontije: Prestani molim te lijepo. Opozivljen sve i ne ću da i mrvica teže nestane.

Hilarije: Čekaj — još samo čas. Kako u tvom novom svijetu nema teže, to će svako dijete lako dignuti i dvokatnu kuću, lako će baciti kamen, koji će se sada sve do konca svijeta gibati oko Zemlje. Kopati zemlju, vaditi rudu, graditi, tesati drvo i kamenje — sve je to vrlo lako, jer su sve te stvari lagane, — a pitam te ja, što će onda milijuni radnika, koji su naučeni na težak posao — koji od toga žive. Posla će nestati — prema tomu će nestati i plaće, a narod nezadovoljan — pobunit će se: socijalna revolucija u pravom smislu riječi.

Leontije: Hvala lijepa!

Hilarije: Saberi sve, što sam ti predočio, pa reci, je li ljepše u tvom novom svijetu bez teže, ili u našem starom s težom?

Leontije: Ostanimo u starom svijetu, za novi trebalo bi sasvim drugih stvorenja — a ti se razvijaju tek sasvim lagano.

Hilarije: Da paralelno sa događajima na Zemlji, na kojoj nema nikad nikakove katastrofe.

iz „Prirode“, mjesečnika hrvatskog prirodoslovnog društva.

Dopisnik: možda će mi Vaša Preuzvišenosti dozvoliti, da Vas uputim na jednu po svoj prilici najosjetljiviju tačku. Radi se o mjerama, koje je vrhovno vojno vodstvo preduzelo pogledom na domaće stanovnike.

Ministar: Mi smo učinili sve što nam je bilo moguće. Mi smo preselili stanovništvo, koje nijesmo mogli prevoziti, u jednu zonu, koju smo sasvim prištedili. Pobrinuli smo se, da im damo živeža za 6 dana, pak smo se postarali također i za bolesnike i preduzeli smo sve higijenske mjere. Majke i djeca ispod 15 godina mogli su ostaniti. Mi nijesmo odepili porodice.

Dopisnik: Prigovara se također, da ste natrag odveli i mlade djevojke i da ste odnijeli vrijednosnih predmeta i vrijednosnih papira.

Ministar: Ite su mjere opravdane. Mi nijesmo smjeli ostavljati našim neprijateljima nikakvih radnih sila za poljoprivredu i za fabrike municije. Mi nijesmo odvezli mlade djevojke, već čitavo stanovništvo, sposobno za rad. S istoga uzroka morali smo sobom odnijeti sve vrste kovina. Mi smo u gradovima, kao n. pr. u Peronneu, predali vlastima na čuvanje vrijednosti svake vrste.

Dopisnik: Jesu li Nijemci svojim mjerama postigli vojnu svrhu, koju su htjeli?

Ministar: Na to pitanje moram svakako da odgovorim: jest! Neprijatelj nije mogao izvršiti svoje zasnovane namjere, a da prije ne preduzme opširnih priprema, koje su ga vremena stajale. On se našao pred sasvim novim položajem, uz koji nijesu pristajale već preduzete pripreme, pak je trebao vremena, da prihvati nove odluke i zaključke i da preduzme novih priprema. To je opet nama dobro došlo, pa smo mogli provoditi naše operacije. Na taj način doveli smo neprijatelja pred novi navalni pravac, koji on nije htio.

Izjava ratnog ministra Steina ističe se iskrenom otvorenosću. On ništa ne taji. Svaku preduzetu mjeru obrazlaže vojnim zahtjevima, koji se ne daju oboriti i opravdanost kojih i nestručnjaku pred oči iskaže.

Ministar Stein je ovim razgovorom istrgnuo ispod nogu osnovu jednog neugodnog kampanji, što su naši neprijatelji bili začeli u neutralnom svijetu.

S. L.

Velika bitka na Soči.

Razočaranost talijanske štampe.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 21. maja.

„Az Est“ javlja iz Lugana: U člancima mnogobrojnih talijanskih listova ogleda se razočaranost zbog nezatnih uspjeha poslije ogromnih žrtava. „Seccolo“ se čudi veličanstvenom organizovanoj austro-ugarskoj odbrani, pa veli: U toku naše akcije spala je obrazina s ogromnog broja do sad nepoznatih neprijateljskih baterija. Neprijatelj je iscrpan u upotrebi mašinskih pušaka. „Italia“ naglašava: Izgleda da je neprijatelj riješen, da osujeiti talijanske nacionalne tražbine. List nalazi, da je sa svim pojmljivo, kad država, koja broji 53 milijuna stanovnika, hoće bezuslovno da štiti svoj izlaz na more. List veli: Sve da imamo Trst, mijoš ne bi bili pobijedioci. Naš će položaj biti u toliko teži, u koliko budemo više u naprijed prodirali.

Stegemann o talijanskoj ofenzivi.

Kb. Ženeva, 20. maja.

O ratnom položaju piše „Bund“ u poznati vojni kritičar Stegemann: Talijanska ofenziva boluje od stratejske nemoćnosti, u kojoj se talijanska vojska

nalazi povodom vojničko-geografskih prilika. Ali je ona otpočela s primjenom tolikog materijala i ljudstva, s tolikim tehničkim i moralnim sredstvima, koja se više ne mogu nadmašiti. Pa ipak je Talijane iznervirao veliki uspjeh u vidu prodora na Vipavi. Talijani su samo izvršili jak udar protiv istaknutih položaja, koji su zaostali iz devete bitke na Soči, i potišli su branioca s glavne tačke. To je jedini vidni uspjeh prvog naleta. U članku se dalje veli: Vojske četvornog sporazuma, koje operišu na spoljnim linijama, prešle su dakle još jednom u koncentrični glavni napad, da bi najzad iznudile davno željenu odluku. Ali kad se pomisli, da je vrhunac velike ofenzive bio 14. maja, kad je Cadorna s pješadijskim masama napao na Soči, i da se napad može povećati samo onda, ako ruska vojska bude spremna i sposobna da preduzme drugu Brusilovljevu ofenzivu i da podnese velike žrtve, ali bez jemstva za uspjeh, onda se dolazi do zaključka, da je sad nastupio trenutak najveće zapetosti, pa možda da je i prošao.

Ruski haos.

Pesimizam ministra Thomasa i Painlevea.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)

Kopenhagen, 21. maja.

Jedna ličnost, koja je ovamo iz Petrograda doputovala saopštava, da se francuski ministar municije Thomas vrlo nepovoljno izrazio o stanju u Rusiji. Ministar je rekao: „Ja sam očekivao da ću naići na socijaliste, ali sam našao na anarhiste“.

Pesimistički se u drugom pravcu izrazio i francuski vojni ministar u razgovoru s dopisnikom „Daily Express“-a. Ministar je naročito izjavio, da je nemoguće da se njemački front pod francusko-engleskim nasrtajima zaljula. Može se istina računati na dragocijnu pomoć Amerike, ali kraj rata nije još u dohledu. „Rusija je crna tačka na vidiku“, rekao je Painleve. Nerad ruske vojske dozvoljava njemačkoj vojsci slobodu kretanja. Zbog toga vojnička akcija Engleza i Francuza ne može da urodi plodom. Kobno je, što je ruska revolucija donijela tolika kolebanja i nemire, all će se bura stišati. Mi trebamo mira i sprjlenja!

Nova ministarstva.

Kb. Petrograd, 20. maja.

Vlada je naredila ustanovljenje ovih novih ministarstava: ministarstvo pošta i brzojava te javne pripomoći.

Povjerenje novoj vladi.

Kb. Petrograd, 21. maja.

Savjet radnika i vojnika je donio u svojoj nekadašnjoj sjednici jednoglasnu rezoluciju, kojom izriče povjerenje novoj vladi.

Predstojeće odstupanje Iswolskog.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 21. maja.

„B. Z. am Mittag“ javlja iz Ženeve: „Journal“ ima iz Petrograda vijest, da se poslije odstupanja Gučkova može očekivati i odstupanje Iswolskog. Osim toga, primjećuje list, predstoje i mnoge druge važne promjene u ruskoj diplomaciji.

Držanje ruskog poslanika u Washingtonu.

Kb. Bern, 21. maja.

Ruski je poslanik u Washingtonu Bahmetjev izjavio, da namjerava kao privatna ličnost ostaniti u Washingtonu, pošto ne odobrava demokratski oblik ruske vladavine.

Rusija i sporazumne sile. — Pitanje aneksija.

Javlja iz Stockholma: Jedna od posljednjih Miljukovljevih izjava prije pada bila je odgovor na upite, što su ga na nj stavili delegati vojske sa fronta, koji su se sastali u Petrogradu na vijećanje. Na pitanje glede odnošaja Rusije spram njezinih saveznika odgovorio je Miljukov, da su saveznici u početku sa simpatijama pozdravili revoluciju. Poslije se kod njih pojavila neka dvojba. Kada su nastale poteškoće u dobavi hrane i municije te kada su se u zemlji počeli javljati nemiri, Ujedinjene su Države stavile pitanje, da li je Rusija uistinu nakanila ugovoriti zasebni mir. Iz Engleske je primio brzojav, u kojem se isticalo, da tamo vlada velika uzbuđenost poradi slabosti vlade i nesredjenosti prilika, koje bi mogle dovesti do toga, da Rusija izgubi svaki daljnji utjecaj u ratu. Taj nemir da je bio razlogom, što je Engleska oklijevala da dađe Rusiji novi zajam.

Na upit što je istinito na glasinama, da Japan ima zaposjesti stanovište dijelove Rusije, odgovorio je Miljukov, da u tim glasinama nema ništa istinita. Na glavno pitanje, kada kani vlada objaviti ugovore Rusije sa njezinim saveznicima, odgovorio je Miljukov, da se ugovor, koji je stara vlada sklopila sa saveznicima ne će objaviti, jer bi to značilo izdaju saveznika.

Osim toga ta bi objava mogla štetno djelovati na dalnje vodjenje rata, jer bi se otkrili mnogi tajni ugovori. Na upit, što su saveznici odgovorili na predlog provizorne vlade, da se sklopi mir bez aneksija i odšteta, te da se države odrede prema samoodluci naroda, odgovorio je Miljukov, da pitanje samoodluke naroda samo po sebi isključuje napuštanje aneksija. Shvaćanje o aneksijama u toliko se razlikuje, što savez-

nici ne smatraju aneksijom ujedinjenje u tri dijela razdijeljene Poljske, a isto tako ne smatraju aneksijom povratak Alzacije i Loraine Francuskoj. Sto se tiče odsteta, to saveznici također od njih odstupaju, ali misle, da ne znače kontribuciju, ako se zatraži uspostava Belgije i Srbije. Sasvim, da je naravno, da onaj, koji je te zemlje poharao iste i uspostavi. Na pitanje kako stanovništvo zauzima Rusija gledom na Dardanele odgovorio je Miljukov: „Nakon što smo se odrekli aneksija moramo odustati od daljnje g zahtjeva Dardanela“.

Na upit, kako se saveznici drže prema tim mirovnim predlozima odgovorio je Miljukov, da za sada nije primio jasni odgovor.

Neograničeni podmornički rat.

Potopljeni brodovi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Beč, 21. maja.

Javlja iz Basela: Prema jednoj Havasovoj vijesti nabasala je u Otrantskom tjesnu francuska torpednjača „Boutefeu“ na minu, te potonula.

Kb. Pariz, 21. maja.

Najmljniji je parni brod „Colberg“, torpediran 30. aprila u Sredozemnom moru. Na brodu se nalazio izvjestan broj vojnika, 51 lice je poginulo.

Njemačke krstarice u Tihom i Indijskom Okeanu.

Kb. Berlin, 21. maja.

O više puta pomenutoj pojavi jedne njemačke pomoćne krstarice u Tihom okeanu javlja „Lokalanzeiger“ iz Penganga, da je taj brod isplivao iz hamburškog pristaništa, prividno preobražen u trgovački brod, ali dobro naoružan. Brod je imao 4400 tona. Jednom prilikom obišao je Šotlandsku, a donjice i rt Dobre Nade. U blizini ovoga rta postavio je mine, koje su nadjene. Brod je snabdjeven sa svim novim mašinama i prelazi 25 milja za sat. Govori se, da u Indijskom okeanu isto tako krstari jedna druga njemačka pomoćna krstarica.

Novo englesko nasilje protiv neutralaca.

Kb. London, 20. maja.

„Reuter“ doznaje, da je engleska vlada „u svrhu zaštite britanskih interesa pridržala sebi pravo, da rekvirira neutralne brodove, u čijem se posjedu nalazi veći iznos britskog kapitala i to s razlogom, pošto je nemoguće zaštititi britske interese dokle god se takvi brodovi nalaze nenaoružani pod neutralnom zastavom.“

Povratak holandskih brodova iz Engleske.

Kb. Haag, 20. maja.

Posljednji holandski brodovi, koji su bili zadržani u Engleskoj, prispjeli su danas u Rotterdam i Amsterdam.

Borbe u vazduhu.

Vazdušne borbe između Nijemaca i Rusa.

Kb. Berlin, 21. maja.

Wolffov ured javlja: Ponovni pokušaji ruskih letaca, da svojom djelatnošću od Lobare na ostrvo Osel ometaju akcije naših predstražarskih brodova, doveli su 18. maja do vazdušnih borbi, kod kojih je dvojici naših pomorskih letaca uspjele, da obore po jednu neprijateljsku letelicu. Osim toga je pod izvjesnom zapreženo, da su se dvije neprijateljske letelice sukobile i strovalile. Jedno rusko vojničko postrojenje, koje se nalazi sjeverno od letačke stanice Lobare, obasule su njemačke letelice, kad je na njih odanle otvorena vatra, sa bombama.

Pokret za mir.

Stockholmska konferencija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Budimpešta, 21. maja.

„Az Est“ javlja iz Stockholma: Danas su otpočeli prethodni pregovori holandsko-skandinavskog odbora s grupama pojedinih zemalja. Današnja konferencija je bila odredjena bugarskim delegatima. Sutra će se produžiti pregovori s Bugarima, 23. i 24. s delegatima njemačke većine i s Finima, 25. i 26. s Austrijancima, a 29. i 30. s delegatima iz Ugarske. Za ponedjeljak očekuju se dva člana francuske većine, koji dolaze iz Petrograda i koji će s odborom pregovarati.

Dnevne političke vijesti.

Opšte nepovjerenje u Italiji.

„Kölnische Zeitung“ saznaje pouzdano, da talijanska vlada ne izdaje sad ni najvišim ličnostima putne listove za inostranstvo. Neko opšte nepovjerenje rasprostrlo se nad svim snagama, koje su odgovorne za ulaz Italije u rat, ili su bar odgovorne za njegovo produženje. Svuda se rasturuju tajno poklič protiv rata, u čemu učestvuju i vojnici, koji se nalaze na dopustu. Osim toga vlada velika zabrinutost zbog nedovoljnog dovoza žita i zbog nesavladljive nestašice uglja.

Nicaragua prekinula diplomatske odnose sa Njemačkom.

Javlja iz Washingtona, da je republika Nicaragua prekinula odnose sa Njemačkom.

Engleski donji dom.

„Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja iz Londona: U toku debate u donjem domu o naknadnom kreditu pitao je nacionalista Dillon, šta je upravo sa engleskom ekspedicijom u Palestini. Dobijen je brzojav, o nekoj pobjedi kod Gaza, međutim se rasprostiru uznemirujući glasovi. Govori se, da se general, koji je izvojevao veliku pobjedu, vratio iz zdravstvenih uzroka u Englesku.

Mac Namara je 9. maja izjavio u donjem domu, da je osim trgovinskih brodova, za koje je admiralitet javio da su potopljeni od podmornica ili mina, izgubljeno od 15. januara još petnaest engleskih brodova.

Američke mjere protiv neutralaca.

Reuterov ured javlja: „Associated Press“ javlja iz Washingtona: U jednoj konferenciji održanoj u ministarstvu spolnih poslova, kojoj su prisustvovali Balfour i državni tajnik Lansing, pretresano je pitanje o obrocima životnih namirnica za Holandiju, Skandinaviju, Švajcarsku u Španiju. Uzeto je u ocjenu potreba, da se izvoz za te zemlje ograniči, s jedne strane da bi se spriječilo da izvezena roba ne dodje u ruke neprijatelja, a s druge strane da bi se očuvala plovidba saveznicima. Postignut je potpun sporazum. Potpuno učešće Amerike u sistemu davanja obroka već je spremljeno, ali čio plan zavisi još od držanja kongresa.

Prisilna vojna služba u Kanadi.

Javlja iz Londona 20. o. mj.: Kanadski ministarski predsjednik Borden izjavio je, da će se odmah uvesti prisilna vojna služba.

Uzroci promjena u francuskom vojnom vodstvu.

O promjeni u francuskom vrhovnom zapovjedništvu piše „National-tidende“: Od kako je potamnijela Joffresova zvijezda, nastali su dosta sumnjivi poremećaji u vojnom vodstvu. Mora se priznati, da francuska republika što je više moguće nastojala, da ublaži uvrede koje su nanesele njenim generalima, pošto su pali u nemilost. Ali promjena u vrhovnom zapovjedništvu i današnje promjene u ostalim zapovjedničkim mjestima ipak su dosta sumnjivi znaci. One svjedoče, da su upravni pariski krugovi nezadovoljni sa ishodom velike ofenzive. Ovo će učiniti vrlo nepovoljan utisak i na sve one, koji se nalaze iza fronta.

Panfield u New-Yorku.

„Petit Journal“ javlja, da je bečki američki poslanik Panfield stigao u New-York.

Životne namirnice u Engleskoj.

„Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja iz Londona: Nacionalni odbor radnika i ratnih tvornica tražio je od engleske vlade, s pogledom na oskudicu i skupocju životnih namirnica, da se sve namirnice, koje se uvežu otkupe, sve domaće životne namirnice zaplijene, pa da se po umjerenoj cijeni iznesu na trg. Dalje je odbor tražio, da se vrši pravilnija podjela životnih namirnica. Svi izdatci oko nabavke namirnica da se isplate iz ratnog kredita.

Prvi američki kontigent u Engleskoj.

Reuter javlja: U Englesku je prispjeo prvi kontigent američke vojske, koji se sastoji iz sanitetskog odjeljenja.

Opasnost plovidbe u Ledenom moru.

„Berlinske Tidende“ javlja iz Kristijanije: Sad se utvrdilo, da je plovidba trgovinskih brodova u Sjevernom Ledenom moru nesigurna. Jedan norveški obalski brod naišao je kod ostrva između Spitzberga i norveške obale na minu i potonuo je.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je utorak, 22. maja: po starom 9. maja. Rimokatolici: Julija m. (Helena dj.); pravoslavni: Pr. m. sv. Nik. (I. Nikolj-dan). — Sunce se rđa u 4:16, a zalazi u 7:38.

Magjarsko bojno pozorište: U mjesnoj etapnoj menaži. Danas kabaret. Početak u 8:30 na več.

Beogradski orkeum: Početak predstave u 7 sati na več.

Paroplov između Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati na več svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 5:30 u jutro do 8:30 na več svakoga sata osim u 12:30 poslije podne.

Kinematografi: Vojni kino (Koloseum): U 4:16 sati poslije podne predstava za gradjanstvo. — C. i k. gradjanski kino (Paris): U 6 sati poslije podne predstava za gradjanstvo.

Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Bečko“: od 2—4 sati poslije podne. U bolnici „Britn“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Bugarska kraljica u Beogradu.

20. ov. mj. stigla je sa balkanskim vojom Beč-Niš u Beograd bugarska kraljica. Poslije boravka od pola sata otputovala je kraljica dalje preko Niša.

Magjarsko bojno pozorište. Izvedbe su magjarskog bojnog pozorišta naišle na dopadanje gledaoca. Naravno je preključeranja predstava narodnog igrokaza „Nani“ lijepo uspjela. Svi su se glumci u jednakoj mjeri natjecali, da publiku što više zadovolje. To im je i uspjelo.

Za beogradsku sirotinju.

Gospodin Dimitrije Arsić, abadžija i Dragić Vukosavljević, opančar priložili su sirotinjskom odjelenju opštine grada Beograda po 10 kruna, kao svoj prilog za pomaganje beogradske sirotinje.

Na plemenite darodavce mogli bi se ugledati i mnogi imućni ljudi.

Traže se radi prijema novca.

Radi prijema novčanih uputnica potrebno je da se jave Aćimu Škulicu, Šabac, sa označenom tačne adrese, da bi im se novac mogao poslati:

Gaja-Jelisaveta Dragomira Marjanovića, sveštenika iz Selenaca, srez Azbukovica;

Zorka Lazarević, učiteljica iz Desića (pocerski);

Ljubica Kikanović, učiteljica iz Krive Palanke;

Aleksandar Kostić, policijski pisar iz Krupnja;

Vojislav Vasić, policijski pisar iz Bogatića;

Dragomir Vasić, policijski praktikant iz Bogatića;

Dušan Gjurjić, policijski pisar iz Vladimira;

Dragoljub Marković, penzioner iz Loznice;

Mihailo Cvetković, poštanski činovnik iz Sapca;

Andra Božić, predsjednik suda iz Loznice;

Andra Božić, penzioner iz Lješnice;

Ljubica Zotović, učiteljica iz Zminjaka;

Jelisaveta Gjaković, učiteljica, Draginac;

Familija Miloša Živkovića, protokoliste, Šabac;

Familija Mihajla Barjaktarevića, pol. pisara, Loznica;

Djeca Ružice Jovana Petrovića, učitelja, Loznica;

Kosara Petrović, učiteljica, Loznica;

Nikola Nenadović, učitelj, Zajača;

Kosara Mihajlović, učiteljica, Draginac;

Anka Milovanović, učiteljica, Grnčare;

Darinka Pejić, učiteljica, Loznica;

Sreten Mihajlović, poreznik, Loznica;

Ljubica Mihajlović, učiteljica, Ravne;

Mileva Vasiljević, učiteljica, Krupanj;

Familija Ilije Nedeljkovića, depešara, Šabac;

Danica Nedeljković, učiteljica, Beka Reka;

Danica Dušanović, učiteljica, Mitrovića — Mačvanska;

Jovanka Tošić, učiteljica.

Imenovani njesu se mogli pronaći u označenim mjestima, da bi im se novčane pošiljke poslale. Potrebno je da i druge porodice iz okruga Podrinskog, koje sada stanuju po drugim mjestima, jave svoje tačne adrese Aćimu Škulicu u Sapcu, kako bi im se na slučaj prispjeća pošiljka, iste mogle dostaviti.

Roditelji čuvajte svoju djecu.

Više puta na ovom mjestu skrenuli smo pažnju roditeljima, da je njihova dužnost, da čuvaju svoju djecu i da se brinu, da ne obole ma od kakve bolesti, a naročito od zaraznih bolesti. Naponinjali smo, da su najopasnija zarazna bolest za djecu boginje i da je dužnost svakog roditelja, da kalemji svoju djecu od boginje.

Tom prilikom skrenuli smo pažnju, da valja kalemjiti naročito svu novorođenu djecu u prošloj i ovoj godini, koja protiv boginje još nisu kalemljena, kao i svu onu djecu, koja su kalemljena u prošloj 1916. godini, ali im se kalemljenje nije primilo.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se javnoj prodaji zaostavština pok. Katarine Vukadinović na dan 6. jula 1917. godine u stanu u ulici Kožinoj broj 6.

Prodaja će početi u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Prodaja petroleja.

Juču u ponedjeljak otpočela je prodaja petroleja za mjesec maj. Malo-prodaja petroleja, koju vrši opština grada Beograda, vrši se i ovom prilikom posredstvom gospođe Jelene Eganović, sa stanom u Braće Nedića ulici broj 25, gdje se i prodaja vrši.

Petrolej će se i sada prodavati samo na osnovu legitimacija za petrolej, koje je izdala opština grada Beograda i sljedodavanje u petroleju za mjesec maj dobijaće se po kuponu broj 8. Petrolej staje i dalje po litru 1.50 kruna. Skreće se pažnja građanstvu, da će se petrolej izdavati za ovaj mjesec samo do 26. ovog mjeseca, do koga vremena je i potrebno isti uzeti.

Beogradski orfeum.

U četvrtak, 24. ov. mj. na pravoslavni Spasavdan, biće dvije predstave, prva u 3 sata poslije podne, a druga u 7 sati na večer.

Izgubljeno.

20. ov. mj. izgubljena je na putu čašak Vuka Karadžića ulice i Knez Mihajla ulice do Bogojavljenke ulice br. 7 jedna ženska ručna torbica iz sive riblje kože, sa zrcalom iz unutarnje strane, u kojoj se nalazilo: jedna banknota od 100 K, tri banknote od 50 K, pet banknota od 10 K i više banknota od 2 K, kao i nešto sitnoga novca. Poštenu nalazača neka to preda kod okružnog zapovjedništva Beograd-grad.

Zapalila se livada.

20. ov. mj. u 1.30 sati poslije podne zapalila se na obronku Kalemegdana prema broderskoj stanici na dosada nerazjašnjen način trava. Pridošli požarnici lokalizirali su požar, koji je za sobom ostavio trag velik 50 četvornih metara.

Nadjeno.

Nadjeni je znak za djaka c. i k. realne gimnazije. Onaj, koji je taj znak izgubio, može ga dobiti kod okružnog zapovjedništva Beograd-grad.

Izvjestaj prijavnog ureda.

20. maja: prijavljeno 86, odjavljeno 37, selidaba 47; u hotelima prijavljeno 115, odjavljeno 153, ostalo u hotelima svega 324 prijavljena stranca. — 21. maja: prijavljeno 53, odjavljeno 30, selidaba 22; u hotelima prijavljeno 92, odjavljeno 117; ostalo u hotelima svega 299 prijavljenih stranaca.

Uputstvo za skupljanje ljekovitih biljaka.

(Nastavak.)

5. Poljska nana ili poljska metvica (Mentha silvestris) ima uspravne i četvrtaste stabljike, lišće dugoljasto maljav, rjeđe glatko po obodu zupčasto ili krecavo obično bez drške. Sitni cvjetovi stoje na vrhu stabljike u cvjetnom klasu. Raste svuda po sušnim i vlažnim mjestima. Bore se lišće za vrijeme cvjetanja ili cvjetne grane, t. j. i kao ljekovita ili. Nanino lišće odnosno i cvjetne grane sadrže mirišljavu ulje i to je kod nane ljekovite, a i samo ime roda Mentha znači jednu jako mirišljivu materiju. To naučno ime Mentha prekršteno je ovdje u Srbiji u ime metvica i otuda se poljska nana zove i poljska metvica, a posebice maljava suvrsta (varijetet) poljske metvice, koja raste u i okolini Beograda, zove se još i konjski bosiljak i ona se upotrebljuje za čajevce kao ljekovita trava kao narodni lijek. Toj parenik od osušenog naninog lišća odnosno od cvjetnih grana poznati kućevni lijek protiv grčeva, čupanja u stomaku i protiv trbušnih bolova. Iz naninog osušenog lišća, a i cvjetnih grana dobija se nanino mirišljivo ulje, koje se upotrebljava u vodicama za usta. Kad se istucanoj kredi zamiješenoj s vodom doda naninog ulja, dobija se vrlo prijatna i osvježavajuća pasta, tijesto za zube, a nanino ulje dodaje se i drugim ljekovima da dobiju dobar ukus. Još se nanino ulje upotrebljava u mirišljivim i malo ljutim bonbonama i promincama, koje djeca rado jedu. Zatim nanino lišće kuvano sa pola vode pola vina je dobar lijek protiv neugodnog zadaha u ustima. Nanino lišće kuvano sa sirćetom je dobar lijek, ali u maloj količini za zauštavljanje pljuvanja krvi. Vrijedno je pomenuti, da se taj nanin upotrebljava i za liječenje konja protiv kolike. — Jedna zelenolista suvrsta poljske nane (Mentha piperita) sa crveno ljubičastim cvjetom, zelenim nemaljivim lišćem sa malom drškom i ljutog ukusa naročito se gaji u velikim nasadima u Njemačkoj, Francuskoj i Engleskoj. Ova gajena nana ima jače dejstvo u teovjima i kod ove nane ima po tri berbe lišća. U Srbiji se ova nana gaji u manjoj količini kao baštenska biljka.

6. Barska nana ili barska metvica (Mentha aquatica). — Ova vrsta nane razlikuje se od predjašnje poljske nane po obliku lišća i po cvasti. Barska nana ima šire jajasto lišće nasadjeno na dršku, po obodu je rečkasto, a cvijeće je na vrhu grana skupljeno u dva tri pršljena ili u zbilvenu glavicu. Raste svuda oko bara i potoka. Cvjeta u junu. Bore se Csamo lišće ili cvjetne grane s lišćem. Za iste svrhe se upotrebljava kao i predjašnja.

U nekim krajevima Srbije kao na primjer u šabačkom okrugu ovu barsku nanu zovu konjski bosiljak. To dolazi otuda što konji ovu mirišljivu travu rado jedu.

Jedna suvrsta ove barske nane, tako zvana krecava nana (Mentha aquatica, varietet crispa ili kraće Mentha crispa sa širokim krecavim lišćem ozdo dlakavim i crvenim ljubičastim cvjetom naročito se gaji na zapadu u velikim nasadima kao i Mentha piperita. Slično dejstvo ima i osušeno lišće i mirišljivo ulje kao i pomenute gajene nane Mentha piperita.

Gore pomenuta barska nana i njoj srodne druge 2-3 vrste barskih nana kao i pomenuta poljska nana sve su one ljekovite i poznate su u nauci o drogama pod opštim imenom herba Menthae crispe — nanino ljekovite trave. Te ovih raznih nana ima manje ljekovito dejstvo prema teju pomenutih gajenih nana.

7. Bunika ili bun (Hyoscyamus niger) je otrovna biljka ima sjedeće lišće runjavu i ljepljivo, cvjeta ljeto žučkastim cvjetovima sa ljubičastim prugama. Raste po urvinama, pored putova i po njivama. Cijela biljka ima neki neugodan miris, sadrži ljutu materiju — hioscamin, koji proizvodi jako širenje zenice. Iz svježeg lišća bunikinog spravja se zejtin za trljanje, a od suvog lišća pomešanog sa duvanom prave se cigarete za pušenje protiv sipnje prave se cigarete za pušenje protiv sipnje (astme) a u apotekama dobijaju se i gotove cigarete od samog lišća bunikinog.

8. Tatula ili bivočić (Datura Stramonium) je granata biljka sa velikim lišćem, cvjeta gotovo cijeloga ljeta krupnim bijelim, ljekavim cvjetovima. Raste kao korov oko domova i po smjetlištima. Lišće tatuline bere se za vrijeme cvjetanja. Njeno lišće sadrži otrovnu opojnu materiju zvanu daturin, sličan atropinu velibilja. Nekada je tatula mnogo više upotrebljavana u ljekarstvu, a danas se samo osušeno lišće upotrebljava za kadjenje protiv sipnje ili se prave mješovite cigarete od tatulinog lišća pomiješanog sa duvanom ili prave tatuline cigarete od samog lišća tatuline. Pri kadjenju osušeno lišće poskropi se rastvorom salitre i pošto se osuši zapali se — to je kadjenje. — Tatula je došla sa cigarama iz Istočne Indije.

V. Biljke ljekovitog ploda i sjemena.

Kod ove grupe biljaka treba napomenuti da se berba ploda i sjemena vrši kad su plod i sjeme potpuno zreli. U tome čini izuzetak samo plod maka. Kod maka se beru nezrele čaure, jer zrele makove čaure ne sadrže opijum, opojnu ljekovitu materiju. Ovdje spadaju:

1. Malina (Rubus idcus). Malina je biljka, koji raste na okrajcima šuma. Donje lišće je sedmopero, a gornje obično tropero, a sve je lišće s naličja bijelo, od unastih dlaka. Cvjeta ljeto bijelim cvjetovima. Maline su crvene, redje žučkasto bijele i sastoje se iz sitnih sraslih koštunica. Sok od maline je prijatan napitak a upotrebljuje se i u ljekarstvu.

2. Morač (Foeniculum vulgare). Morač je srodan mirođijji, samo ima veću i jaču stabljiku od mirođijje. Lišće ima perasto dijeljeno u sitne končice, cvjeta ljeto sitnim žutim cvjetovima u štitastoj cvasti. Mirišljiv i prijatan plod moračev je dvojan kao i kod mirođijje, upotrebljuje se kao lijek i kao začim. Ljekovita materija u plodu je vetriro ulje s početka gorko, zatim prijatno. Morač raste kao zadirivjala biljka u okolini Beograda i po drugim mjestima. Medicinska upotreba morača je raznolika: kao čaj parenik za krepiljenje stomaka. Očna vodica moračeva spravja se destilacijom ploda sa vodom; ona je vrlo dobro sredstvo za održanje i jačanje vida. Moračev plod je sastojak mnogih medicinskih preparata.

3. Venja (Juniperus communis). Cvjeta u maju, a njen plod klekinja sazre tek u jesen iduće godine. Mirišljave venjine klekinje dejstvuju na mokrenje i zato su dobar lijek kao čaj za srčane bolesti i vodenu bolest; u većoj količini venjine klekinje upotrebljuju se za liječenje životinja. Klekinje su još lijek protiv kostobolje i najzad za kadjenje.

4. Nezrele čaure maka (Papaver somniferum). Nezrele makove čaure dolaze u trgovinu rasičene, na presjeku pokazuju sasušeni sok i one sadrže opojnu — narkotičnu materiju opijum. Zrele makove čaure ne sadrže opijum. Mak se najviše gaji u Staroj Srbiji i Makedoniji.

5. Lan. (Linum usitatissimum). Lan ima stablo 30-60 san. met visoko i uzano lišće. Cvjeta ljeto plavim i bijelim cvjetovima. Ova korisna biljka gaji se radi vlakna, a i njeno je sjeme ljekovito. Od lanenog sjemena dobija se lanovo ulje koje ju unutarnji lijek protiv kašlja a spolja zajedno sa ladnom vodom liječi opekotine. Zatim lanovo ulje upotrebljava se veoma raznoliko u tehnici i fabrikaciji: za pravljenje firmajza, za štamparsko crnilo, za sapune i u smjesi sa krodrom za lem-kit za prozore.

6. Slačica (Brassica nigra). Sva je biljka pokrivena kratkim dlakama, gornje lišće je lirasto a gornje je lancetasto. Cvjeta ljeto žutim cvjetovima u grozdastoj cvasti. Plod je kratka obličasta ljuska, sjemke su sitne, žute i ljutog ukusa. Raste kraj putova i po njivama. Sjeme crne slačice s vodom daje ulje, koje tjera suzu na oči a na koži pravi mehur. Sjeme se istuca u prah, pomiješa se ljepljivom materijom i ova smjesa se zalijepi na hartiju ili platno i taj melam je lijek protiv probadi i bolova od jakog nazeba. Sjeme u prahu pomiješano sa sirćetom daje poznati začim od slačice za apetit. Iz sjemena ove divlje slačice kao i gajene može se najprije cijediti mastan zejtin a zatim poslije cijedjenja iz samljenog sjemena dobija se slačica u prahu.

7. Bijela slačica (Sinapis alba). Stablo je obraslo čekinjastim dlakama, lišće je maljavu i perasto. Cvjeta cijeloga ljeta. Plod je obla dlakava ljuska sa dugim kljunom, sjeme je okruglo žučkasto, ljutog ukusa. Raste po polju i po njivama. Sjeme bijele slačice, koje takodje sadrži mastan zejtin i ljutu materiju, krijepi stomak, ali se najviše upotrebljava za začim i dodaje se crnoj slačici da poveća njenu ljutinu. I iz sjemena bijele slačice može se najprije cijediti zejtin, a zatim iz samljenog sjemena dobiti slačicu u prahu. Bijela slačica se u drugim zemljama naročito i gaji, ali u Srbiji se ne gaji.

8. Prečica ili prašuljica (Lycopodium clavatum). Prečica je biljka bescvjetnica, slična mahovini, raste po šumama na višim planinama, gdje ima mahovine. Prečica ima položeno, puzavo, dugačko stablo s mnogobrojnim, tankim, uzanim lišćem. Iz stabla izbijaju na uspravnim peteljka po dva klasa sa semkonošama u kojima postaju sjemke — spore. Sjeme izgleda kao žut vrlo lak prašak i otuda njeno drugo ime prašuljica. Prečica se poznaje i po osobitom račvanju stabla. Vrh stabla se dijeli u dvije jednake grane, koje se kao račve dalje razvijaju i otuda ime prečica, t. j. preča se desno i lijevo. Sjeme — prašak prečice upotrebljava se za posipanje krasta kod sipje i za posipanje apotekarskih pilula, da se ne slijepe. Dalje prašak prečice ima primjene u pravljenju raketi, za vještačke munje na pozorišnoj bini i za posipanje kalupa za mašinske metalne forme, da izljevena metalna materija ne prione za kalup. Prečica nosi rod od juna do avgusta i jedan kilogram lijepo prečišćenog njenog sjemena — praha — košta nekoliko kruna.

9. Izrodica ili ržana glavica (Sedum cornutum-Claviceps purpurea). Izrodica je jedna gljivica, čija stolja — micelija — izraste na ržanim klasovima kao duguljasto tavnoljubičasto zrno na mjesto ržanog zrna i otuda ime izrodica, t. j. izrodila se raž. Iz ljubičastog zrna izraste gljivica sa klobučićem tek iduće godine. U medicini se upotrebljava samo ljubičasto zrno. Izrodica samljevena zajedno sa ržanim zrnom je veoma otrovna, ona stvara krivljenje kičme, nesvjesticu, grčeve, a u maloj količini kao prašak je lijek za čišćenje krvi.

10. Borovnica (Vaccinium myrtillus) se javlja u borovim šumama na pjeskovitom zemljištu u velikoj masi kao onizak vrlo granat šib najviše do pola metra visine sa čokkastim granama, lišćem zelenim sa obje strane kao u mirte otuda naučno prezime myrtillus. Cvjeta u maju i junu okruglim zelenkasto crvenim cvjetovima, iz kojih u julu i avgustu postanu plavocrne bobice. Borovnica je koliko ljekovita, toliko isto i hranjiva biljka. Svježje zrele bobice su slatke i vrlo ukusne za jelo. Medjutim osim šećerne materije bobice sadrže štavnu — stežnu materiju i bojnu materiju. Sok bobica je neškodljivo sredstvo za bojadisanje pčica. A stežna materija u bobicama dejstvuje kao stežuće sredstvo i nakvas bobica sa rakijom komovicom ili još bolje vino od borovničinih bobica je lijek protiv crvenog katarata, šećerne bolesti i za okrepiljenje slabog stomaka. Osušene bobice su lijek protiv livavice (proliva).

11. Velika bokvica, veliki žilovlak, veliki trputac (Plantago major) najveća vrsta bokvica a to znači i naučno prezime major. Velika bokvica ima jajasto bokkasto lišće i otuda ime bokvica, u svakom listu ima sedam žila — nerava — rebara — koje se na naličju lista dobro vide. Ove se žile lako iz lista izvlače i otuda drugo ime žilovlak. A treće ime trputac znači da nastie pokraj puta, a to znači i njemačko ime Wegerich. Majušne sjajne, crne sjemke ove bobice rado jedu kanarinke, zebe-finke i druge ptice. Ove sitne sjemke velike bokvice kuvane u vodi dobro dejstvuju protiv livavice kao i suve bobice borovnice.

12. Divlja ruža (Rosa canina) je šib sa mnogobrojnim granama obraslim krutim nizvodnim bodljama. Nepamo perasto lišće po obodu je testerasto. Mirišljavi bijeli ili blijedocrveni cvjetovi stoje usamljeno ili po dva zajedno. Iz cvjetova se razvije crven plod, zvani šipak. Šipak ima slično dejstvo kao i suve bobice borovnice i sitne sjemke bokvice. Ali šipak je više koristan nego ljekovit. Tako u mnogim krajevima od zrelih šipaka spravja se supa. Prženi šipci mogu poslužiti kao zamena kafe. Još se od zrelih šipaka pravi pekmez od šipaka koji se upotrebljuje kao dodatak u nazna testa.

Posljednje brzojavne vijesti.

Njemačka i Španjolska.

Kb. Bern, 21. maja.

„Temps“ javlja iz Madrida: Ministar za unutrašnje poslove izjavio je zastupnicima štampe, da je Španjolska zbog pucanja na parni brod „Patricie“ upravila njemačkoj vladi jednu reklamaciju. Dok se ovo pitanje ne riješi, potrebna je patriotska saradnja cijele štampe, da se izbjegne unutarnjim teškoćama. Parlament se zbog toga ne će prije otvoriti.

Veliki štrajkaški pokret u Engleskoj.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)

Haag, 21. maja. Londonske vijesti ističu revolucionarni karakter velikog štrajkaškog

pokreta, koji se razmahao među engleskim municionim i strojarskim radnicima. Vode su sindikata izgubili svaki autoritet, te su prema štrajkaškom pokretu posve nemoćni. Zbog položaja, koji je tim pokretom nastao u zemlji, odgodio je radnički ministar Henderson na svoj namjeravani put u Rusiju.

Sazonov, Izvoljski i Buchanan.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 21. maja. „Vossische Zeitung“ javlja iz Kopenhagena: Nova ruska vlada ne dozvoljava Sazonovu, da ode kao poslanik u London, pošto ga smatra odviše naklonjenim ratnim ciljevima sporazumnih država. S istih razloga imao bi biti opozvan i Izvoljski iz Pariza. Kao nasljednik sadanega engleskog poslanika Sir Buchanana imao bi u Petrograd doći Sir Francis Bertie.

Englezi zaposjeli Arhangelsk.

Kb. Stockholm, 21. maja.

„Aftonbladet“ doznaje: Putnici, koji su stigli iz Petrograda, pričaju, da su Englezi sa 4000 ljudi zaposjeli Arhangelsk a da namjeravaju zaposjesti i cijelu prugu od Arhangelska do Petrograda.

Nadjena lješina umorenog ruskog generala.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Bern, 21. maja.

Svjajcarski „Presstelegraph“ javlja iz Petrograda: U petrogradskom kanalu nadjena je lješina generala Dublickog, direktora Putilovih tvornica. Njega je nestalo za prvih dana revolucije. Kako se naknadno ustanovilo, bio je on poslije svoga uapšenja na putu u državnu dumu bačen u kanal.

Talijanski porazi na Soči.

Kb. Lugano, 21. maja.

Talijanski službeni izvještaj priznaje talijanski poraz na Soči, ali ga nastojavo uljepšati time, što veli da su se Talijani opet preko Soče povratili, — dobrovoljno.

Što se tiče bombardovanja Gorice interesantna je primjedba „Italie“, da je talijansko topništvo bilo postavljeno u goričkim vrtovima. Otuda se vidi, da je austro-ugarsko topništvo imalo potpuno pravo, kad je svoju vatru uperilo protiv tih talijanskih položaja u Gorici.

Povratak grofa Czernina.

Kb. Beč, 21. maja.

Zajednički ministar za izvanjske poslove povratio se danas sa svoga puta, koga je preduzeo u svrhu vijećanja sa njemačkim državnim kancelarom, opet u Beč. Ministar grof Czernin posjetio je tom prilikom i njemački zapadni front.

Zvanične objave.

Br. 7371. OBJAVA.

Svi potrošači struje iz c. i k. elektrane u Beogradu ovime se najozbiljnije upozoruju, da ne upotrebljavaju električne aparate za kuhanje prije nego li su to prijavili na blagajni odjeljenja za dozvolu trošenja struje c. i k. elektrane, Kneginje Ljubice ul. 43. Naročito se upozoruje na to, da ni prijava za upotrebljavanja spaljalice (Steckkontakte) još nipošto ne opunovlašćuje za upotrebljavanje aparata za kuhanje.

Svi potrošači struje, koji posjeduju aparat za kuhanje, najozbiljnije se pozivaju, da to najkasnije do 30. maja o. g. prijave na blagajni odjeljenja za dozvolu trošenja struje. Licima, koja tu prijavu ne učine do naznačenoga roka, biće smjesta oduzeta struja, a moraće da plate i kaznovu pristojbu od 150 K za svaki započeti mjesec upotrebljavanja aparata za kuhanje. Kraj toga će morali da odgovaraju i pred sudom zbog prijevare počinjene na štetu c. i k. vojne uprave. Najzad se primjećuje, da će se u slučaju, ako se ne bi vjerodostojno mogao ustanoviti stvarni početak upotrebljavanja aparata za kuhanje, računati gore navedena kaznena pristojba od početka trošenja struje u opšte.

C. i k. vojno gradjevinsko odjeljenje u Beogradu.

Ugarsko ratno kazalište.

Danas: UMJETNIČKO VEČE sa potpuno novim programom.

Kazališna dvorana Etappen-Stations-Menage. Početak u 9 sati na večer.

CIJENE OGLASIMA:

Osmiina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmiina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.
Dentista F. B. Brill
— Beograd. —
Makedonska ul. 5. (do Pošte).
„Amerik. Specialista“

„Tuba“ vještačke u zlatu i u
kautukumu samo se u mome Ate-
ljeu izrađuje po najboljem ori-
ginalnom americkom siste-
mu. Prizam od 8—12 i 2—5.
823-1

Zavod za lečenje vodom, ma-
sazom i elektrikom

Dr. A. Farkića
preko puta malog Kalemegdana
— Knez Mihajlov vijenac 23 —
otpočeo je ovogodišnju sezonu.
Liječi naročito nervne bolesti,
reumatizam, bolesti želuca i
crijeva, bolesti pluća i mra-
milice, bolesti srca i krvnih
sudova. 833-1

Kupovine i prodaje
Kupujem STARO ZLATO,
SREBRO, NAKIT sa
dijamanima i
briljantima, TEPELUKE sa
bleserom, protiske čilime, za-
ložnice založne banke i po-
štanske marke. Antikvar Kr-
sta Pašković, Kolarčeva uli-
ca 2. 30802-2

NAMJEŠTAJ
ormana, fotelja, divana, ogle-
dala, tepih, kao i pokućar-
stvo na prodaju po umjerenoj
cijeni. Uputiti! Smitina ulica br.
15 od 11—2 sata. 30902-2

Namještenja.
GOSPODJA
bivša gostioničarka, sred-
njih godina, govori tri je-
zika, želila bi stupiti u ofi-
cirsku menažu kao kuhari-
ca. Pošla bi i u unutraš-
njost. Ista je već bila ra-
nije sa službom u menaži.
Za uslove upitati u Katan-
čevoj ulici broj 15, Savinac.
30957-3

TRAŽE SE DOBRI OBU-
ČARSKI RADNICI. Stupiti mo-
gu odmah kod Franje Wol-
čajnke, Kruševac, Glavna ulica
40. R. 1235-8

Stanovi.
KAFANA „TRI LISTA“
(Lazarević)
sa jedekom ili bez izdaje se
pod zakup odmah. Za uslove
obratiti se g-dji Smiljki D. La-
zarević, Miloša Velikog 7.
30937-4

Razno.
Kuja (Wolfshund) koja se
odaziva na ime „EDDA“, sta-
ra 4 mjeseca, prošle nedjelje
otumerala sa ratne čuprije. Moli
se nalaznik, da dovede i preda
časničkoj menaži 37. pješadijs-
kog puka Resavska 25, gdje
će mu se troškovi priznati.
30983-5

MODE-SALON
Mil. V. Zemanovičke
Beograd, Bitoljska ulica 28
prima na izradu sve vrste žens-
kih haljina, elegantnih ko-
stima, bluzi, mantilova i. t. d.
po najnovijoj modi, cijene vrlo
umjerene. 30942-5

KORESPONDENCIJA.
Stevi Aćimoviću, Zene-
va. — Do danas ništa ni-
je do koga ne dobih. S toga
vas ponovno i po drugi put
molim, poradište, da se i
meni što brže novčana po-
moć pošalje, jer imanja ne-
mam, a u oskudici sam. No-
vac poslati preko Pera St.
Pavlovića, profesora, Stu-
dentska ulica 8, Beograd,
ili na molu adresu. Nala-
ziti se u selu Miloševcu,
Etappenpost, Palanka. Unap-
rijed blagodari i pozdrav-
lja Radivoj N. Stojković,
Miloševac. 30872-8

Stevi Aćimoviću, Zene-
va. — Molim poradište, da
mi se pošalje što veća su-
ma akonto moje plate, jer
do danas ne primih ništa,
a s roditeljima sam u osku-
dici. Bila sam učiteljica u
Diktisi, srez struški 6. sep-
tembra 1915. premještena
sam za Petrovac, srez gl-
janski. Unaprijed zahvalju-
je Milica Atanasijevića,
učiteljica, Deligradska 13,
Beograd. 30911-8

Jovan Premović
Zeneva, Case 3545 MB.
dostavlja:
Kruševac.
Mihaila Vučkovića, ekonomu iz Šit-
ara izvještava Svetozar, da su: on, Av-
ram, Dosa, Blagoje, Bole, Pera, Petronija,
Raja i Milosav zdravi.
Krsjanec Ilića iz sela Modrice izvješt-

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga muža Aleksu Todor-
ovića, advokata, da sam
ja i kćerka Milica živi i
zdravi u Smederevu. Vidim
iz njegovih karata, da još
nije dobio izvještaj o na-
ma. Za Mišu mnogo bri-
nem. Neka mi odmah javi
preko novina, kako je Mi-
ša. Unaprijed blagodari
Ruža A. Todorović, Smede-
revo. 30873-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim, da me iz-
vjestite preko ovih novina
za moga muža Veselina
Stepanića, vojnika profiant
kolone, drinske divizije, 1.
poziva i da mi u isto vri-
eme javite, da mi novac
pošalje, jer sam u nuždi sa
djetetom. Ostajem blago-
darna Tereza Ottental,
Stara Crkvena ulica 75,
Beograd. 30865-8

Dobrivoju Vučkoviću, Ze-
neva. — Molim vas budite
tako ljubazni, te mome
mužu Radovanu Mihailo-
viću, trgovcu iz Valjeva, či-
niti i u buduću usluge, kao
što ste to i do sada činili.
Troškove ću naknaditi. S
poštovanjem Milka Rad.
Mihailovića, Knez Mihajlo-
va 40, Valjevo. 30878-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim za izvještaj
o mojoj braći, koji su
otišli sa vojskom, a do dan-
as ne nisu javili niko i
to vojini Janković, mitra-
ljesko odjeljenje, 12. puka,
2. poziva, šumadijska divi-
zija, a drugi Radosav Sun-
derić, 4. četa, 3. bataljon,
19. puk, 1. poziv. Oba iz
sela Goričana, srez trnav-
ski, okrug čačanski. Mol
Saveta Budimirović, Ohrid-
ska ulica 10, Beograd.
30893-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Dolje potpisani ti-
pografski radnici, koji se
nalazimo sa svojim porodi-
cima u oskudici, molimo
da poradište, da nam se
isposlje novčana pomoć na
ma i najmanja, na čemu
ćemo vam ostati blagodari-
ni. Miloš Knežević, Maked-
onska 48; Nikola Stefanović,
Malajnička 17; Milan
Sretenović, Ratančeva 21;
Blagoje Stefanović, Malaj-
nička 17; Dragoljub Vučić-
ević, Makedonska 8; Ljubiša
Vučićević, Makedonska 8;
Živojin Tošović, Jug Bog-
danova 16; 30909-g

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga brata Nikolu Mari-
ća, apotekara, da smo mi
svi skupa živi i zdravi, da
za nas ne brine. Čeda Ma-
rić, Smederevo. 30898-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga brata Nikolu Mari-
ća, apotekara, da smo mi
svi skupa živi i zdravi, da
za nas ne brine. Čeda Ma-
rić, Smederevo. 30898-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, da dostavi Vojislavu
Subotiću, kirurgu. — Molim
dostavite mome mužu Dr.
Vojislavu Milovanoviću iz
Vel. Gradišta, da sam jako
bolesna i novac trebam.
Poslati preko Ane Trojavo-
vić, Smederevo, Söbauer-
gasse Nr. 7. Do sada do-
bih preko šest stotina leva.
Hvala unaprijed. Zagorka
Dr. Milovanovića, Vel.
Gradište. 30906-8

Stevi Aćimoviću, advo-
katu, Zeneva. — Marija
Stanković, Beogradska uli-
ca 22, Beograd, stara 63
godine, nalazi se bez po-
moći u bijedi. Moli za ma
kakvu litnu pomoć. Prima-
la je opštinsku penziju po-
slije mužjevljeve smrti.
30908-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Vella Todorović,
knjigovežac državne mar-
karike moli, da poradište
da bi dobio njegovu platu,
koju nije primio od 1915.
a nalazi se u oskudici sa
porodicom. Također vas
mole i porodice Vase Ga-
vrilovića i Djokice Petrovi-
ća kao i knjigoveške rad-
nice Julijana Petrović, Ol-
ga Odić, Draginja Pršić,
Cveta Petrović i Nikola
Atanasijević. Novac posla-
ti preko opštine beograd-
ske. 30897-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga teću Milorada Kara-
stefanovića, rezervnog kap-
itana 5. pješadijskog pu-
ka, 3. poziva, da se nalazim
u oskudici, pa ga molim, da
mi što prije pošalje novaca.
Pozdravlja ga a vama bla-
godari Milica Dunić, Kralj
Milanova ulica 104, Beo-
grad. 30922-8

Stevi Aćimoviću, Zene-
va. — Molim pošaljite mo-
me Mikl ovo: Ti mi tako
rijetko pišeš da ja ne znam
Što ću da mislim, ja sam ti
poslala djetinju sliku što
sam ga slikala od osam
mjesec, a ti mi još ne javi,
da li si sliku dobio. Zašto
mi ne pošlješ svoju sliku.
Svaki dan ti pišem. Primaš
li moje karte? Primila sam
tvoja dva pisma od polovi-
ce aprila 1916. Piši mi mno-
go i često. Mali je dobro,
još ne ide, a već puno go-
vorit. Mnogo te vole tvoji
sin i tvoja Sika. Katarina
M. Pannonić, Kolarčeva ulica
5, Beograd. 30904-8

Ani Marinković, Hotel
Metropole, Lausanne. —
Primila sam treću pošiljku
novca. Za prve sam dvije
pošiljke javila. Ne znam,
da li ste primili. Velika bla-
godarnost i pozdrav. Mi-
leva Gvozdić, Resavska uli-
ca 54, Beograd. 30909-8

Tihomiru Savčiću, studen-
tu prava, Zeneva. — Molim
te, da dostaviš Mitl i Taču
tu u Parizu: Da smo ja i
majka, Dara sa djetcom
zdravo i živi. Za nas neka
ne brinu. Sliku smo primili,
koja nas je mnogo obrado-
vala. Do sada sam dva put
dobila novac. Neka se javi-
laju što češće. Tebe i sve
njih tamo svi skupa poz-
dravljamo Mara i Dara
Krajinčić, Daničičeva uli-
ca 6, Beograd. 30921-8

Tihomiru Savčiću, stu-
dentu prava, Zeneva. —
Molim te izvjesti nas za
Mišu Nastasijevića, djaka
narednika, 4. čete, 2. bata-
ljona, 3. prekobrojnog pu-
ka, drinske divizije, a on
neka te izvjesti za njego-
vog brata Tanasija Topus
Kozica i braću Duška i
Djoku. Roditelji brižni su i
pitaju, nalaze se u rođe-
nom mjestu od prije 4
mjeseca, svi su zdravi i
pozdravljaju. Kod žike sve i
tebe pozdravlja tvoja so-
stra Mara Z. Savčić, Dani-
čičeva ulica 6, Beograd.
30920-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim dostavite
mome mužu Stevanu Holo-
su, muzikantu vardarske di-
vizije: Ja sam sa djetcom
živa i zdrava. Toma je u
Zaječaru. U oskudici smo,
pošali mi novac. Vidi i za
Dušinu penziju, do sada nije
ništa još dobio. Pozdravlja
te žena tvoja sa djetcom.
Marica Holas, Smederevo,
Nordhausengasse 5.
30916-8

Stevi Aćimoviću i Žiki
Miroslavljeviću, Zeneva. —
Ovdašnja Ugarska komer-
cijalna banka dobio je na-
log, da isplati poslati novac
mome mužu Milutinu. I
ovaj novac banka nije mo-
gla isplatiti za to, što je
označeno prezime „Milo-
slavljević“, a trebalo je oz-
načiti „Miroslavljević“. I
stan je pokrješno označen.
Umjesto Bosanska (Stara
crkvena) ulica broj 16, me-
nuto je „Bosanska broj 48“.
Molim da se ovo ispravi i
da se u buduću šalje novac
na tačnu adresu: Milutinu
Miroslavljeviću, Bosanska
(Stara crkvena) ulica broj
16, Beograd. Ili na molu
adresu: Smilja Miroslavlje-
vić, Bosanska (Stara cr-
kvena) ulica broj 16, Beo-
grad. 30915-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim dostavite
direktoru filiale francusko-
srpske banke, prije u
Skoplju, Demaju sljedeće:
Poslati novac primih i
upotrijebih za oduzenu ra-
niju nčinjenih dugova po-
vodom bolovanja i smrti
moga sina. Molim i za
ostatak moje neprimljene
plate, jer mi novac nužno
treba. Blagodaran Radoj-
ca Todorović, Milanovač-
ka 16, Arandjelovac.
A 2506-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Izvještaj o mome
mužu Vladimiru Ristiću do-
bila sam, na čemu blagoda-
rnost i molim, da me i u bu-
duće o njemu izvještavate.
Njemu dostavite sljedeće:
Jako smo se obradovali
kao si nam živ i zdrav. Ja
sam sa djetcom zdrava.
Radnjom radim, ne brini.
Zašto mi često ne pišeš?
Šta je sa Ljubomrom? Gr-
le te i ljube tvoja deca i
žena Katarina Ristić, Ma-
kenzijeva ulica 77, Beo-
grad. 30913-8

Kosti Krstić, Zeneva. —
Molim javite mi odmah
šta je sa mojim Mitom i
zašto mi se ne javlja. Ne-
ka mi odmah uputi koja
kartu preko vas, da vidim,
da li je živ i zdrav, jer bri-
nem za njim. Persa Sta-
menković, Jevremova uli-
ca 18, Beograd. 30888-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga muža Dragoljuba D.
Jovanovića, pošta broj 216,
4. konjičkog puka, 2. eska-
drona šumadijske divizije.
1. poziva, da su svi u kući
zdravi i živi i da ga poz-
dravlja Čeda i sestre. Pe-
tar Vučićević, Ropočevo,
Beograd, srez kosmajski.
30910-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga muža Dragoljuba D.
Jovanovića, pošta broj 216,
4. konjičkog puka, 2. eska-
drona šumadijske divizije.
1. poziva, da su svi u kući
zdravi i živi i da ga poz-
dravlja Čeda i sestre. Pe-
tar Vučićević, Ropočevo,
Beograd, srez kosmajski.
30910-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga muža Dragoljuba D.
Jovanovića, pošta broj 216,
4. konjičkog puka, 2. eska-
drona šumadijske divizije.
1. poziva, da su svi u kući
zdravi i živi i da ga poz-
dravlja Čeda i sestre. Pe-
tar Vučićević, Ropočevo,
Beograd, srez kosmajski.
30910-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
moga muža Dragoljuba D.
Jovanovića, pošta broj 216,
4. konjičkog puka, 2. eska-
drona šumadijske divizije.
1. poziva, da su svi u kući
zdravi i živi i da ga poz-
dravlja Čeda i sestre. Pe-
tar Vučićević, Ropočevo,
Beograd, srez kosmajski.
30910-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, da dostavi Radisavu
M. Djokiću, pošta br. 801.
Ja, majka, otac, Jela sa
djetcom, zet Dragutin i ni-
govu zdravi smo, i sve
vas pozdravljamo. Mil-
sav se javlja češće. Izvje-
stite se za Milosava Stan-
slavljevića, Milana Karića
i sinove Dragomira i Ljubo-
milra, jer se za njih ništa
ne zna. Milenko je kod ku-
će. Postupl po mom dru-
gom oglasu, i ovim putem
me o svemu izvjesti. Mno-
go te pozdravlja Draga M.
Djokić, Sibinca. 30901-8

OBUCA
muških
ženskih
i dječijih
PAPUČA NA TUČE
ima u lijepom izboru obućarska radnja
MILOŠA SAVIĆA
KOLARČEVA UL. BR. 10. BEOGRAD. 736

Jelena M. Kr. Djordjević i Vuko-
sava N. Manojlović, davaće svojoj dra-
goj majki i miloj nani
† Canki M. Protić
četrdesetodnevni parastos 23. maja u
crkvi Sv. Nikole u 10^{1/2} sati.
Beograd, 22. maja 1917. 30943

Mole se djeca Jovana
Jankovića, učitelja iz Beo-
grada ili ma tko koji zna
gdje se djeca nalaze, da mi
javi njihovu adresu, kako
bih im mogla poslati veću
sumu novaca, koju im je
otac poslao. Zorka M. Ra-
dovanović, Albanska ulica
47, Mitrovica na Kosovu.
A 2507-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
me za moga muža Živka
Stefanovića, poslužitelja
veleske gimnazije. Posljed-
nje vrijeme bio je u Vele-
su sa kćerkom Vidosavom
Nikolić sa 2 djece, te ne
znam za njih ništa. Zahval-
na Katica Stefanović, Du-
bljanska ulica 107, Beo-
grad. 30914-8

Oglašujte u „Beogradskim
Novinama“.
Sud c. i k. zapovjedništva mosne brane i grada Beograda,
građansko odjeljenje.
No 2202/2-1917.

Objava.
Nepoznat nasljednik Djordja Jovanovića iz Beo-
grada (Kralja Aleksandra ulica 27), imadu se u roku od jedne
godine dana kod ovoga suda prijaviti, jer će se inače zaostav-
ština rasprijeti bez obzira na njihova potraživanja.
Beograd, 9 maja 1917.
Sud c. i k. zapovjedništva mosne brane i grada Beo-
grada, građansko odjeljenje. 824

Stovarište obuće
RADIVOJ SAVIN & COMP., Kralj Milana 70
preseljeno je
u Knez Mihajlovu ulicu 7
kraj kafane „Čara austrijanskog“.
Preporučuje svoje dobro sortirano stovarište
ženske i dječije obuće odličnog kvaliteta.
Cijene umjerene. 30305

Gvozdjarska trgovina
Dimitrije Perović
Beograd — Donja ulica 30
ima veću količinu čeličnih kotlova-kazana
prečnik 46 50 54 58 62 sm.
sadrž. litara 40 50 65 80 100
Kotlovi su jači, no i jedan dosadanji.
30959

BEOGRADSKI ORFEUM.
Dnevni razgovor:
ROSTON vanredno
komični
Gorilla-čovjek!
i ostali birani duhovski raspored.
Početak u 7 sati. Predstava za građanstvo.

Oglašujte u
„Beogradskim Novinama“

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim izvjestite
me za moga muža Živka
Stefanovića, poslužitelja
veleske gimnazije. Posljed-
nje vrijeme bio je u Vele-
su sa kćerkom Vidosavom
Nikolić sa 2 djece, te ne
znam za njih ništa. Zahval-
na Katica Stefanović, Du-
bljanska ulica 107, Beo-
grad. 30914-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim da me iz-
vjestite, da li su živi: Vla-
stimir Rajić, vojnik 3. čete,
2. bataljona, 6. puka, 1. po-
ziva drinske divizije, Sta-
noljo Rajić, regrut, rodom
iz Jadranske Lješnice i
Cvetko Jeremić, vojnik 3.
čete, 2. bataljona, 6. puka,
1. poziva drinske divizije i
Djordje Atanacković, vojnik
1. odjeljena municijone ko-
lone, 1. poziva drinske di-
vizije. Blagodari Anka Ata-
nacković, Beogradska uli-
ca 24, Šabac. A 2512-8

DANAS U
ORFEUMU
ODLIČAN
PROGRAM.

Novo otvorena radnja
Jakova Nikolića
Terazije br. 3
za čišćenje i farbanje odijela, kao i
sve vrste štofova, vunelih, pamuč-
nih, fula, vunice, čarapa i rukavica
i sve ostalo. Prima svakoga dana.
30951

„PEROCID“
najbolja zamjena plavom kamenu
za njegu vinograda
dobiva se na manje i na više kod
Avrama S. Koena i K°
BEOGRAD, Saborna ul. 29. 30990

Porodica Braće Stamenkovića davaće četrde-
seto-dnevni pomen svome nikad neprežaljenom
† Gjoki Sv. Stamenkoviću
bankaru ovdašnjem
u ponedjeljak 28. ov. m. u 11 sati prije podne
u Sabornoj crkvi.
Umoljavaju se srodnici i prijatelji, da izvole
prisustvovati ovom tužnom pomenu.
Beograd, maja 1917.
Jevremova ulica 18. 30956

Porodica Radojlović, davaće četrdeseto-
dnevni pomen svojoj neprežaljenoj
† Jeleni P. Radojlović
u srijedu 23. o. m. u 11 sati prije podne u
Sabornoj crkvi.
Umoljavaju se srodnici i prijatelji, da izvole
prisustvovati ovome tužnom pomenu.
Beograd, 20. maja 1917.
Jugovičeva ulica 2. 30919

Užice.
Perišu Lazića iz sela Zavine izvještava
Dragoljub, da su: on, Jevta Djurić i
Velizar Lazić zdravi.
Pantelju Marinkovića iz sela Rosića
izvještava Milenko, da su: on, Radomir
Ivanović i Radoje Rakić zdravi.
Milofa Milovanovića iz Dobri-Do
izvještava Ostoja, da je zdrav.
Jelcu Vučićević izvještava Milivoje,
da joj Jelena iz Nice šalje novac što joj je
ostavila. On, Milenko i Vera zdravi su.
Kragujevac.
Milena Todića iz Topole izvještava
Dragoljub, da su on i Radivoje zdravi.
Lenu M. Jovanović iz Sepčića izvješt-
tava Nikola, da je sa bratom zdrav.
Todu Ralanovića iz Stragara izvješt-
tava Nikola, da je zdrav.
Živanu Ratković iz Belosavaca iz-
vještava Rajko, da su: on, Radomir i
Vojislav zdravi.
(Nastavit 6e so.)

tava Miljko, oglas pročitao, sa zetovima
i bratom Svetomirovom zdrav.
Valjevo.
Tomu Popovića iz Tulara izvještava
Mijaljo Šugalović, da su: on, Živojin i
braća zdravi.
Lazara Spasojevića iz Stopara izvješt-
tava Stanoje, da su: on, Milan, Dragomir,
Živorad, Miladin i Ostoja Branković, Živo-
jin Ivančić, Bogosav i Milorad Milosavlje-
vić, Krsta Bogić, Mališa i Nikola Čosić,
Jevta i Sava Živković, Radomir, Nikola

i Lazar Janković, Milan i Bogosav Krstić,
zdravi. Iz sela Bemuzevića su
zdravi: Živojin Martić, Velimir Dražić i
Jeremija Rosić. Iz sela Gornje Buk-
viće: Ivan, Jakov i Radoje Kolarević.
Požarevac.
Iliju Davidovića iz Velike Krsne iz-
vještava Nestor Dimitrijević, da su: on,
Jova, Radovan i Milovan zdravi.
Vladimir Milošević izvještava svoje
u selu Zatonju, da je zdrav.

Stanom car. i kralj. gubernijsko štamparije u Beogradu.